

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2019. év január hó 11. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés bűntettének kísérlete miatt vádlott neve ellen indult büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék 2018. augusztus 23. napján kihirdetett 6.B.12/2018/24. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetést 3 (három) év 6 (hat) hónapi börtönbüntetésre súlyosítja.

A vádlottat 4 (négy) év közügyektől eltiltásra is ítéli.

A szabadságvesztés felfüggesztésére vonatkozó ítéleti rendelkezést mellőzi.

A vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A vádlott által 2017. május 13. napjától 2017. május 16. napjáig őrizetben töltött időt a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe beszámítani rendeli akként, hogy 1 (egy) napi őrizet 1 (egy) napi szabadságvesztésnek felel meg, míg a 2017. május 17. napjától 2018. augusztus 23. napjáig házi őrizetben töltött időt akként rendeli beszámítani, hogy 4 (négy) nap házi őrizet 1 (egy) nap szabadságvesztésnek felel meg.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A vádlottat kötelezi a másodfokú eljárás során felmerült 25.925,- (huszonötezer-kilencszázhuszonöt) forint bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Budapest Környéki Törvényszék a 2018. augusztus 23. napján kihirdetett 6. B. 12/2018/24. számú ítéletében ...vádлотtat bűnösnek mondta ki a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő emberölés büntettének kísérletében, ezért őt 2 év szabadságvesztés büntetésre ítélte. A végrehajtási fokozatot börtönben, a végrehajtás elrendelése esetére a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napban határozta meg. A kiszabott szabadságvesztés esetleges végrehajtása esetén a vádlott által 2017. május 13. napjától „2016.” május 16. napjáig őrizetben, majd 2017. május 16. napjától házi őrizetben töltött időt beszámítani rendelte akként, hogy 4 (négy) nap házi őrizet 1 (egy) nap szabadságvesztés büntetésnek felel meg. Rendelkezett az elkövetés eszközének elkobzásáról, a nyomozás során lefoglalt bűnjelekről, valamint a bűnügyi költség viseléséről.

Az ítélet ellen - amelyet a vádlott és a védője tudomásul vettek - az ügyész fellebbezést terjesztett elő, melyben az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást és a cselekmény minősítését nem támadta, azonban a vádlott terhére súlyosításért, a szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztéséről szóló rendelkezés mellőzése, illetőleg a vádlottal szemben közügyektől eltiltás kiszabása érdekében élt jogorvoslattal. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az enyhítő körülményeket részben helytelenül tárta fel, illetve azoknak túlzott súlyt tulajdonított. Tévedett, amikor a vádlott javára enyhítő körülményként értékelte az eshetőleges szándékot, érvelése szerint ugyanis a „megöllek” felkiáltással a sértett fejét egy baltával közepes erővel két alkalommal megütő terhelt egyenes szándékkal követte el a cselekményt. Hivatkozott az 56/2007. BK. vélemény 12. pontjára, mely alapján nem lehet enyhítő körülményként értékelni a vádlott betegségét, mivel a lépének eltávolítása köztudomásúan nem olyan állapot, amely megnehezítené a büntetés elviselését, a vádlott ennek kapcsán gyógyszereket sem szed. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság túlzott súlyt tulajdonított a sértett felróható közrehatásának is, ugyanis a vádlott egy vitatott tartozás megadására szólította fel a sértettet, annak ellenére, hogy egy vitatott követelés behajtásának eszköze a törvény útja. A vádlott tehát maga is felróható módon járt el, ezért a sértett felróható közrehatása csak csekélyebb súllyal vehető figyelembe enyhítő körülményként. Mindezekre figyelemmel indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Be. 604. § (1) bekezdés b) pontja alapján az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, a kiszabott büntetés mértékét súlyosítsa, mellőzze a büntetés végrehajtásának felfüggesztését és a Btk. 61.§ (1) bekezdése alapján a vádlottat tiltsa el a közügyek gyakorlásától. Indítványozta továbbá, hogy a másodfokú bíróság az őrizet lejártának dátumát javítsa ki, mivel az elírás folytán tévesen 2016. dátummal szerepel, továbbá a másodfokú bíróság a Btk. 92. § (1) bekezdése alapján a beszámítás kapcsán állapítsa meg, hogy egy nap őrizetben töltött idő egy nap szabadságvesztésnek felel meg.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.603/2018/2. számú átiratában -fenntartva a fellebbezés irányát és indokait- indítványozta, hogy az ítéltábla változtassa meg az elsőfokú ítéletet, a szabadságvesztés tartamát emelje fel, a felfüggesztő rendelkezést mellőzze, valamint a vádlottat tiltsa el a közügyek gyakorlásától. Egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

A védő a nyilvános ülésen sem az ítéleti tényállást, sem pedig a cselekmény jogi minősítését nem vitatta. Érvelése szerint azonban az ügyészi átiratban írt megállapítások részben iratellenesek, részben nem kellően alátámasztottak, a büntetés súlyosítására irányuló ügyészi indítvány eltúlzott. Álláspontját azzal kívánta alátámasztani, hogy az átiratban írtakkal ellentétben a vádlott nem bosszúállás, hanem egy tartozás behajtása céljából jelent meg a sértett ingatlanján, jogi értelemben önbíráskodási szándékkal. Nem vitatta, hogy a vádlott felindult állapotban volt, azonban a szándéka nem emberölésre irányult. Ekörben hivatkozott arra, hogy bár a vádlott valóban azt kiabálta a sértett

felé közeledve, hogy „megöllek”, azonban abból, hogy ezt követően „csupán” lábon ütötte a sértettet, az ölésre irányuló egyenes szándékra nem vonható le megalapozott következtetés. További érvelése szerint az eljárás adatai nem támasztják alá, hogy a halálos eredmény bekövetkezése kizárólag a szerencsés véletlennek volt köszönhető, így az, hogy a cselekmény kísérleti szakban maradt, jelentős enyhítő körülményként értékelendő. Kifogásolta, hogy az ügyészség nem fejtette ki elégséges mértékben azt, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés miért nem elégséges a büntetési célok eléréséhez. Összességében az ítélet helybenhagyását indítványozta.

A vádlott az utolsó szó jogán megbánását fejezte ki, egyben csatlakozott a védő által elmondottakhoz.

A vádlott terhére bejelentett, a büntetés súlyosítását célzó ügyészi fellebbezés alapos.

A fellebbezés kizárólag a büntetésre vonatkozó rendelkezés ellen irányult, ennek folytán a Fővárosi Ítéltábla a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény [a továbbiakban: Be.] 590. § (3) bekezdése alapján - figyelemmel a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontjára is - csak a sérelmezett ítéleti rendelkezéseket bírálta felül. Ennek során a Be. 590. § (5) bekezdése a) pontja alapján az ítélet fellebbezéssel nem érintett része tekintetében is felülbírálta az elsőfokú eljárást, így vizsgálta azt is, hogy az elsőfokú bíróság megtartotta-e az eljárási szabályokat. E körben megállapította, hogy nem történt olyan eljárási szabálysértés, amely megalapozná az elsőfokú ítéletnek a Be. 608. § (1) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezését. A másodfokú bíróság megjegyzi, hogy a Be. 868. § (3) bekezdése alapján törvényesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor egyesbíróként fejezte be az ügyet, figyelemmel az eljárás során bekövetkezett jogszabály változásra.

A fellebbezés irányára tekintettel helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a Be. 562. § (2) bekezdése alapján az ítéletet a Be. 561. § (3) bekezdés a)-c) és e) pontjaiban, valamint az 564. § (4) bekezdésében foglaltak szerint indokolta, tehát a törvényszék az indokolási kötelezettségének eleget tett.

A Fővárosi Ítéltábla a Be. 591. § (2) bekezdés a) pontja alapján a határozatát - nem vizsgálva az elsőfokú ítélet megalapozottságát - az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapította.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a vádlott felmentésére (az eljárás megszüntetésére), illetőleg a cselekmény jogi minősítésének megváltoztatására nincs ok [Be. 590. § (5) bekezdés b) és c) pont].

Az elsőfokú bíróság a vádiratban írtakkal egyezően minősítette a vádlott cselekményét a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő emberölés büntette kísérletének.

A büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket túlnyomóan helytállóan jelölte meg, azonban azok helyesbítésre szorulnak. Az ítéleti tényállás szerint ugyanis a vádlott 2017. május 13. napján otthonában eldöntötte, hogy az aznap délelőtti, kettőjük között lezajlott konfliktusért elégtételt vesz a sértetten. Ezért magához vett egy 39 cm hosszú, 10,5 cm pengehosszúságú baltát - melynek a fejrésze 600 gramm súlyú volt-, majd a sértett telkére visszatérve „megöllek” kiáltással az elforduló és menekülni próbáló sértett fejét hátulról, a balta élével kétszer legalább közepes erővel megütötte, majd a balta élével egy alkalommal megütötte a sértett lapockáját is, a balta fokával pedig több alkalommal a lábszárát és a térdét. A fellebbviteli bíróság mindezek alapján az elsőfokú bíróság által a vádlotti tudattartalomra levont megállapításokkal nem ért egyet. Álláspontja szerint az elkövetés körülményei, módja, a vádlott által használt eszköz, az általa tett kijelentés, az ütések

intenzitása, a fej és a test többszörös támadása alapján megalapozott következtetés vonható le arra, hogy a vádlott egyenes szándékkal a sértett életének kioltására törekedett, az elkövetés eszköze a támadott testtájékra is figyelemmel kétségtelenül alkalmas volt az élet kioltására. Az elsőfokú bíróság a tényállásban, valamint az ítélet 4. oldal harmadik bekezdésében foglalt jogi indokolásában is rögzítette, hogy az életveszélyes sérülések, illetve a halál bekövetkezésének elmaradása kizárólag a véletlennek volt köszönhető. A 3/2013. számú Büntető jogegységi határozatban írtakat szem előtt tartva a vádlottnak számolnia kellett a halálos eredmény bekövetkezésével. Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az eshetőlegesen szándékkal való elkövetést mellőzte az enyhítő körülmények köréből, mert kétséget kizáró módon megállapítható, hogy a vádlott a cselekményt egyenes szándékkal követte el. Az 56. BK. vélemény II.10. pontja alapján az előre megfontolt szándék súlyosító körülmény, a vádlottnak az elégtétel vételének céljával való megjelenését és a sértett megöléssel fenyegetését a másodfokú bíróság is ekként értékelte, a fellebbviteli ügyészi állásponttal egyezően.

A Fővárosi Ítéltábla osztotta a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség azon álláspontját is, miszerint a kísérlet csekélyebb súllyal vehető figyelembe éppen a tényállásban rögzített azon körülményre tekintettel, mely szerint a súlyosabb eredmény bekövetkezése kizárólag a vádlotton kívülálló okból, a szerencsés véletlennek volt köszönhető. Az 56. BK vélemény III.1. pontja alapján valóban enyhítő körülmény, ha a cselekmény kísérleti szakban marad. A nyomatéka annál nagyobb, minél távolabb van a cselekmény a befejezettségtől, illetve a cselekmény következményei a befejezettséghez megkívánt eredménytől. Az eredményt el nem érő sérelem, tipikusan emberölés kísérleténél a tényleges sérülés nem súlyosító, azonban csökkentheti a kísérlet enyhítő hatását. A felülbírálat alapjául szolgáló ítéleti tényállás szerint pedig a sértett által elszenvedett sérülések közül a fej koponya részének baltával való megütése során a koponyacsont belső lemezének a törésével, nyílt koponyaűri sérüléssel, ezen túl agysérüléssel is reálisan lehetett számolni, míg a lapockatájék baltával való megütése során tüdőzúzódás következhetett volna be. Ezen sérülések kizárólag a véletlennek köszönhetően maradtak el, így a kísérlet enyhítő hatását ezek a tények jelentősen csökkentik.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint ugyancsak csekélyebb súllyal vethető figyelembe a sértetti közrehatás, tekintettel arra is, hogy a rögzített tényállás alapján a vádlott azért tért vissza a sértett ingatlanára az élet kioltására egyértelműen alkalmas eszközzel felfegyverkezve, mert elégtételt akart venni a nap során közte és a sértett között történt veszekedés miatt, amely egy, a sértett által vitatott és a vádlott felé régebb óta fennálló tartozás okán alakult ki. A vitatott követelés behajtásának pedig nyilvánvalóan nem ez a törvényes útja. Így azzal együtt, hogy a sértett vádlott ellen irányuló erőszakos magatartása nyilvánvalóan kiváltotta a vádlott elkeseredettségét, ellenszenvét, ez azonban nyomatékos, számottevő enyhítő körülményként az előzőek okán nem értékelhető, mert nem jelent olyan sértetti közrehatást, amely az 56. számú BK. vélemény III/3. pontjában írtakra figyelemmel nyomatékos enyhítő körülményként lenne értékelhető.

A fellebbviteli bíróság álláspontja szerint továbbá a vádlott maradandó fogyatékosága, a lépének hiánya is csekélyebb súllyal értékelhető a javára, tekintettel az 56. BK. vélemény 12. pontjában írtakra is, miszerint az elkövető olyan betegsége, jelentős mérvű rokkantsága vagy egyéb, olyan körülmény lehet jelentősebb enyhítő hatású, amely a büntetés elviselését megnehezíti. Jelen esetben azonban a vádlott lépének eltávolítása nem olyan súlyos állapot, amely megnehezítené a büntetés elviselését, a vádlott gyógyszert sem szed ennek kapcsán, így az egészségügyi állapota szintén csekélyebb súllyal értékelhető enyhítő körülményként.

Súlyosító körülmény ugyanakkor -ugyancsak az 56. BK. vélemény III.2. pontjában írtak alapján- az

elkövetéshez használt eszköz különös veszélyessége. Az eszköz (jelen ügyben balta) ugyanis az élet elleni cselekmények esetén akkor is különösen veszélyesnek tekinthető, ha az adott módon használva nagy biztonsággal, az elhárításra esélyt sem hagyva alkalmas a halálos eredmény előidézésére. Tekintettel arra, hogy a tényállásban rögzítettek szerint a halálos eredmény bekövetkezése csupán a véletlennek volt betudható, a vádlott által használt eszköz különösen veszélyes eszköznek minősül.

A bűnösségi körülményeket egymással egybevetve, összefüggésükben kell értékelni. Nem a számuk, hanem az adott esetben meglevő hatásuk a döntő a büntetés meghatározásánál.

Erre, valamint a fent kifejtettekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az enyhítő körülmények túlsúlya valóban indokolja a középértéknél enyhébb büntetés kiszabását, és enyhítő szakasz alkalmazását. Azonban azokat a nyomatékuk szerint és összefüggésükben értékelve a vádlott javára feltárt bűnösségi körülmények sem indokolják a Btk. 82. § (2) bekezdés b) pontjában írt rendelkezés teljes kimerítésével megállapított tartamú szabadságvesztés kiszabását és a végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztését, figyelemmel arra is, hogy az elsőfokú bíróság a büntetés alanyi és tárgyi tényezői körében helyesen értékelte a vádlott terhére azt, hogy kitartóan, többször támadt a sértettre egy különösen veszélyes eszközzel.

Az ítéltábla álláspontja szerint a kiszabott szabadságvesztés tartama nem igazodik a bűnösségi körülményekhez, a bűncselekmény tárgyi súlyához és a vádlott társadalomra veszélyességéhez, továbbá nem alkalmas a Btk. 79. §-ban írt büntetési célok elérésére. A büntetési célokat ugyanis a fellebbviteli bíróság álláspontja szerint ebben a konkrét ügyben csupán végrehajtandó szabadságvesztés büntetés kiszabásával lehet elérni.

Ezért a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezéssel sérelmezett elsőfokú ítéletet a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát a Btk. 80. § (2) bekezdése alapján irányadó középértéktől így is jelentősen eltérve, 3 év 6 hónapra súlyosította. Emellett a szándékos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre ítélt vádlottat a Btk. 61. § (1) bekezdése alapján a közügyektől 4 évi időtartamra eltiltotta, mert méltatlannak találta arra, hogy azok gyakorlásában részt vegyen. A Btk. 85. § (1) bekezdésében írtakra figyelemmel értelemszerűen mellőzte a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó ítéleti rendelkezést.

A másodfokú bíróság a Btk. 38. § (1) és (2) bekezdés a.) pontja alapján megállapította a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozatára - börtön - vonatkozó ítéleti rendelkezés helyes és törvényes. Tekintettel arra, hogy a vádlott által őrizetben töltött idő lejártának dátuma az ítéletben nyilvánvalóan elírás folytán tévesen szerepel, azt a másodfokú bíróság kijavította. Megállapította továbbá, hogy az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítására vonatkozó ítéleti rendelkezés hiányos, mivel az elsőfokú bíróság nem rendelkezett az őrizetben töltött idő beszámításának kulcsáról. Ezért a Fővárosi Ítéltábla a Btk. 92. § (1) és (2) bekezdése alapján megállapította, hogy egy nap őrizetben töltött idő egy nap szabadságvesztésnek felel meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, ezért azokat a Be. 605. § (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban a kirendelt védő közreműködésével felmerült bűnügyi költségről szóló

rendelkezés -figyelemmel a Be. 145. § (1) bekezdés a.) pontjában és a Be. 574. § (1) bekezdésében írtakra -a Be. 613. § (1) bekezdésén alapul.

Az ítélőtábla határozata elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2019. január 11.

. Ruzsás Róbert sk.
a tanács elnöke

Dr. Belovai Henriette sk.
előadó bíró

Dr. Mészáros László sk.
bíró

A Budapest Környéki Törvényszék 2018. augusztus 23. napján kihirdetett 6.B.12/2018/24. számú ítélete - a Fővárosi Ítélőtábla mint másodfokú bíróság 6.Bf.265/2018/3. számú ítélete folytán, a rendelkező részben írt változtatással - 2019. január 11. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2019. január 11.

Dr. Ruzsás Róbert sk.
a tanács elnöke